

קבוצת מחקר פילנתרופיה, שוק והגבולות ביניהם

יום עיון 10.6.2021, 9:50-15:10

<p>לבחור או לא לבחור – זו השאלה: התופעה של נטישת תורמים שמתבקשים לבחור למי לעזור</p> <p>בשנים האחרונות גוברת המגמה בקרב ארגוני צדקה, להציע לתורם. לבחור למי הוא. היא רוצה לתרום (לדוגמה קמפיינים של sponsor a child). לכאורה, גם אם הבחירה בין שני אנשים הזקוקים לעזרה קשה, עדין נצפה שתורמים. ות יתגברו על הקושי ויבחרו לעזור מתוך הנחה ש"כל עזרה עדיפה על פני לא לעזור בכלל".</p> <p>בסדרת מחקרים אראה כי לתת לתורמים. את האופציה לבחור למי לעזור, מעמידה אותם. בפני קונפליקט מוסרי. כתוצאה מכך, אחוז התורמים. הפוטנציאליים. ו. שמעדיפים. ו. להימנע מבחירה (כלומר, מחליטים. ו. לא לעזור לאף נזקק) הוא גבוה ויכול להגיע לכ 50%. עוד אראה כיצד ארגונים יכולים למתן את תופעת הנטישה ממתן עזרה.¹</p>	<p>ד"ר דנית עין גר</p>	<p>10:00- 10:25</p>
<p>פילנתרופיה של אגורות בקהילה הפיליפינית: העצמה וגיבוש קהילתי דרך מטבעות ורשתות חברתיות</p> <p>הקהילה הפיליפינית בישראל, המונה כ- 25,000 מהגרי עבודה, יצאה ב-2016 עם מבצע לגיוס תרומות באמצעות מטבעות של 10 אגורות. מטרת המבצע הייתה לסייע לאנשים חולים בקהילה. אותו מבצע הגיע תוך מספר חודשים לסכום של כ-40,000 ש. מאז, צמחו בקהילה פרויקטים פילנתרופיים שונים לגיוס המטבעות וכן התמסדה בקרב חברי הקהילה פרקטיקה של איסוף של אותם מטבעות לתרומות. מטרת המחקר הנוכחי היא לבחון את מהות הפילנתרופיה המתבצעת באמצעות מטבע חסר ערך בתרבות/חברה הישראלית. שיטת המחקר משלבת אתנוגרפיה דיגיטלית בפייסבוק, ראיונות עם מנהיגי הקהילה וגם סקר בקרב חברי הקהילה. בהרצאתנו ניצג ניתוח של דרכי הפרסום של הפרויקטים, דרכי איסוף המטבעות והאתגרים שבהמרתם. מניתוח ראשוני עולה כי הרשתות החברתיות משחקות תפקיד מכריע בעידוד/התמסדות של פרקטיקת איסוף המטבעות. יתרה מזו, מטבעות "חסרות ערך" מבנות העצמה קהילתית ברשתות החברתיות ומעניקות נראות פנימית לקהילה שקופה של מהגרי עבודה.</p>	<p>ד"ר דבי בביס וד"ר איילת אורן</p>	<p>10:30- 10:55</p>
<p>דפוסי תרומה והתנדבות בציבור בישראל עיון בהשפעות משבר נגיף הקורונה</p> <p>במסגרת מחקר מתמשך אספנו נתונים על דפוסי תרומה והתנדבות של הציבור בישראל על בסיס שבועי מדצמבר 2019 ועד ספטמבר 2018. עושר הנתונים מאפשר לנו להשוות את דפוסי התרומה וההתנדבות בחתכים סוציו-דמוגרפיים שונים ולהצביע על השינויים המרכזיים בדפוסים כפי שבאו לידי ביטוי בעת משבר נגיף הקורונה.</p>	<p>ד"ר חגי כץ וגליה פיט</p>	<p>11:00- 11:25</p>

¹ לקריאה מקדימה: <https://doi.org/10.1002/jcpy.1230>

<p align="center">"הוצאתי את עצמי לחל"ת והמשכתי לעבוד" עמותות הרווחה בחזית ההתמודדות עם משבר הקורונה</p> <p>בעקבות תהליכי הפרטה וצמצום של מדינת הרווחה, ארגוני החברה האזרחית מהווים שחקן מרכזי באספקה ישירה של שירותי רווחה בישראל, בעיקר לאוכלוסיות החיות בעוני והדרה חברתית. עקב משבר הקורונה, ארגוני החברה האזרחית נקלעו למשבר כלכלי חסר תקדים בהיקפו, אשר הוביל לצמצום משמעותי של שירותים, הוצאת כוח אדם חיוני לחל"ת ואף סגירה של חלק מהארגונים. במקביל לכך, חלה עלייה משמעותית בפנייה לארגונים, על רקע ההשלכות הכלכליות והחברתיות של המשבר. עמותות מזון, ארגוני סיוע לנפגעי אלימות, עמותות לנוער בסיכון ועוד, מדווחות על הצפה בשיעור הפניות אליהן, עמה הן נאלצות להתמודד דווקא בתקופה של צמצום כוח אדם ומשאבים. מחקר זה בחן באמצעות ראיונות עם מנהלים בארגונים פעילים בתחומי הרווחה (n=17), את ההשלכות ארוכות הטווח של משבר הקורונה על ארגוניהם ועל האפשרות שלהם להמשיך ולספק שירותי רווחה חיוניים לאוכלוסיות היעד בטיפולם.</p> <p>ממצאי המחקר מאפשרים למפות את הקשיים והצרכים הייחודיים של עמותות בתחומי הרווחה בהתמודדות עם משבר גלובלי חסר תקדים בהיקפו. לצד הקשיים, ממצאי המחקר מלמדים על דרכי ההתמודדות בהן נקטו הארגונים כדי לצלוח את המשבר, אשר כללו בין השאר התאמה של פעילות הארגון לצרכים המשתנים, הרחבה בפעילות סגור חברתי, הטמעת טכנולוגיות חדשות, גיוס משאבים ומתנדבים ממקורות חדשים ויזמות חברתית.²</p>	<p>ד"ר נוגה פיטובסקי - נוה</p>	<p>11:30-11:55</p>
<p align="center">הציבורית) תורמת</p> <p>אחת הפעולות הפשוטות ביותר במסגרת פרקטיקה רחבה ומגוונת של אחריות תאגידית, היא תרומה כספית. בעולם המערבי יש bench mark של תרומת חברות בשיעור 1% מהרווח. בהרצאה אציג מחקר חדש בהתווית, שבו אני בודקת את דפוסי התרומה של החברות הציבוריות בישראל בין השנים 2013-2019. החברות הללו מוחזקות למעשה בידי הציבור (באמצעות מניות), ונשאלות השאלות כמה ובאילו נסיבות הציבורית) בישראל תורמת? מרבית הנתונים הגולמיים נאספו במהלך ארבע השנים האחרונות על ידי ארגון מעלה במסגרת שיתוף פעולה של המכון למשפט ופילנתרופיה וארגון מעלה.</p>	<p>ד"ר אסנת חזן</p>	<p>12:00-12:25</p>
<p align="center">הפסקה</p>	<p>הפסקה</p>	<p>12:25-13:25</p>
<p align="center">ללא הפיילוט זה לא היה עולה למודעות שלי</p> <p>מעורבות פילנתרופית בשינוי מדיניות במינהל לאזרחים וותיקים במשרד הרווחה. מתי זה עובד? מגבלות המעורבות. קרן דליה ואלי הורביץ היתה מעורבת בקידום שינוי מדיניות במנהל לאזרחים וותיקים מתפיסת האזרחים הוותיקים רק כצרכנים פסיבים לאנשים</p>	<p>ד"ר אסתר זיכלינסקי</p>	<p>13:30-13:55</p>

² לקריאה מקדימה: המכון למשפט ופילנתרופיה, מנהיגות אזרחית ושינויים (2020). סקר השפעת משבר נגיף הקורונה על ארגונים חברתיים בישראל. תל אביב: המכון למשפט ופילנתרופיה: הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת תל אביב. מדהלה, ש' אלמוג-בר, מ' וגל, ג'. (2018). עמותות בתחום הרווחה בישראל: תמונת מצב. ירושלים: מרכז טאוב.

<p>פעילים, מעורבים ויזמים. מהתייחסות המתמקדת רק בפרט לתפיסה מערכתית הרואה את כל הקהילה.</p> <p>התהליך התבסס על ידע מקדים לגבי דרכים מוצלחות לקידום שינוי מעורבות (כגון תהליך דיאלוגי מתמיד שאינו מוגבל בזמן, גיוס יועץ שעבד והכיר על בוריו את התהליכים במשרד הרווחה) ויחד עם זאת היה מלווה בהרבה לבטים לגבי גבולות ההתערבות של הפילנתרופיה אל מול הסמכות והמשילות של הממשלה.</p>		
<p>סוגיות של פילנתרופיה ומגדר: לקראת מחקר על פילנתרופיה של נשים ו"פילנתרופיה נשית"</p> <p>ענף מחקרי הולך ומתפתח בשנים האחרונות, הוא זה של חקר הפילנתרופיה מההיבט המגדרי. חוקרי פילנתרופיה מסכימים כי "פילנתרופיה של נשים" מהווה את אחת ההתפתחויות המשמעותיות בשדה הפילנתרופיה הגלובלית, ומשחקת בו תפקיד מפתח. חלקם אף טוענים כי יש לה את הפוטנציאל לעצב את תצורתו העתידית של השדה, ואת האופנים בהם תיושם הפילנתרופיה בעשורים הבאים. גם בשדה הישראלי הולכת ומסתמנת בשנים האחרונות מגמה מובהקת של איוש יותר ויותר עמדות מפתח בידי נשים – פילנתרופיות ונשות מקצוע – בעיקר בשדה המוסדי של קרנות וארגונים פילנתרופיים.</p> <p>במסגרת עבודת הדוקטורט שלי ביקשתי לבחון, בין היתר, את עשייתן הפילנתרופית הדינאמית והמתפתחת של נשים בשדה הישראלי, במסגרת ההקשר של מעברים בין-דוריים, מגמות התמסדות והתמקצעות בשדה, ותהליכי שינוי מגדריים-חברתיים רחבים.</p> <p>ביום העיון אתאר את ההתפתחות וההשתנות של תפקידן של נשים בשדה הפילנתרופי כחלק מאותם תהליכי שינוי; אציג את הדרכים בהן שחקנים ושותפים. ותופשים ומתייחסים לנושא המגדרי ולמשמעויות של מגדר בעשייה הפילנתרופית; ואביא מהספרות הבינ"ל שבוחנת את צמיחתה העכשווית של "פילנתרופיה נשית" בזירה הגלובלית. בנוסף, אציג כיווני חקירה עתידיים (במסגרת הפוסט דוק שלי) בנושא של מגדר, פילנתרופיה ודמוקרטיה, ואעלה שאלות לגבי האופנים בהם עשויה מגמת ה"פילנתרופיה הנשית" להשפיע על ולעצב את השדה הפילנתרופי וחברה אזרחית בכללותה.</p>	<p>ד"ר נועה קראוז להב</p>	<p>14:00-14:25</p>
<p>פילנתרופיה מודעת-תרבות? על נתינה ושיח הפראייר בישראל</p> <p>במחקר הנוכחי אנחנו מבקשים ללמוד כיצד השיח בחברה הישראלית סביב מושג הפראייר, מקדם או מעכב התנהגויות פרו סוציאליות של תרומה והתנדבות. למחקר שני חלקים. בשלב הראשון אנו מנתחים נרטיבים של מעל 200 כתבות עיתונים, פרסומות, סטייקרים, וסרטונים בהם מופיעה המילה פראייר וממפים באמצעותם את עולם הערכים, והתפיסות החברתיות-תרבותיות בישראל לגבי מושג הפראייר. בשלב השני, אנו חוזרים המנבאים (Bekkers & Wiepking, 2010) לשמונת המנגנונים של בקרס ו-ויפקינג מוטיבציה לנתינה (הכרה בצורך, שידול/בקשה לתרומה, שיקולי רווח והפסד, אלטרואיזם, ומבקשים לבחון כל אחד מהמנגנונים האלה מוניתין, רווחים פסיכולוגיים, ערכים וחוללות) אל מול עולם הערכים ותפיסות חברתיות ותרבותיות שעולות מהשיח בחברה הישראלית על תפיסת הפראייר. בחינה ראשונית של החומרים מעלה כי עולם הערכים והתפיסות לא תמיד עולים בקנה אחד לא לצאת פראייר" חברתיות-תרבותיות בבסיס התפיסה של עם אלו העומדים בבסיס המוטיבציה לנתינה [להתנהגות פרו-חברתית], ולמרות</p>	<p>ד"ר איתי גרינשפן וד"ר אילת אורג</p>	<p>14:30-14:55</p>

<p>הפערים בעולמות הערכים, מחקרים מראים שישראלים רבים בכל זאת תורמים הישראלי שלא יוצא "לבין" הישראלי היפה"ומתנדבים. נבקש בדיון להבין את הפער בין אכן מעכב התנהגויות פילנתרופיות, וכיצד ניתן בכל זאת "הפראייר"והאם שיח, "פראייר לעצב פילנתרופיה מודעת תרבות בהקשר הישראלי ובכל.</p>		
---	--	--

